

Michalovce a Zemplínska šírava: perspektíva vzájomnej symbiózy

Author: Ing. Miroslav Talavašek | Published: 21.06.2010

Realita, možnosti a perspektívy jedného z nich boli v stredobode záujmu účastníkov minulotýždňového diskusného stretnutia Stavebného fóra v Michalovciach s názvom [Zemplín a jeho metropola: investičné zámery a územný rozvoj](#). Svoj partnerský status si aj v tomto prípade zachovali INVA GROUP a.s. a MS Architekti s.r.o.

Ktokoľvek bude na radnici, musí sa riadiť PHaSR mesta

„Zemplínska šírava je lákadlom, ale už nie takým ako v minulosti,“ konštatoval na úvod primátor Michaloviec **Viliam Záhorčák**, ktorý nad stretnutím prevzal záštitu. Mesto je vstupnou bránou k „slovenskému moru“ a malo by plniť najmä doplnkovú funkciu k aktivitám ponúkaným na Šírave. Mnohé z plánovaných zámerov mesta obsahuje Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHaSR) Michaloviec platný do roku 2015, s ďalším 5-ročným výhľadom. Naň nadviazala pred štyrmi rokmi súčasná a riadiť by sa ním mala aj budúca mestská samospráva, ktorá vzíde z jesenných komunálnych volieb.

Primátor zvýraznil niekoľko závažných rozvojových hendikepov mesta:

- neexistujúce napojenie na hlavnú diaľničnú os Slovenska, s perspektívou začiatku ďalšej etapy D1 od Košíc na hranicu s Ukrajinou v horizonte 2013 až 2014;
- neelektrifikovaná jednokoľajová železnica;
- stanice diaľkovej autobusovej a železničnej dopravy na opačných koncoch mesta;
- nedostatok parkovacích miest, tak v sídliskových lokalitách, ako aj v okolí centra mesta;
- vysoká miera nezamestnanosti;
- nedostatok financií na potvrdenie zdroja geotermálnej vody vhodnej pre oblasť tepelného hospodárstva mesta a - perspektívne - aj pre turizmus;
- chýbajúce atrakcie pre turistov a návštevníkov ako alternatíva pre klientelu z oblasti Zemplínskej šíravy.

Vývoj priemyselnej zóny podľa konkrétnych záujemcov

Primátor spomenul niektoré akcie, vďaka ktorým sa už podarilo „urobiť zadosť“ cieľu zlepšovať životné podmienky samotných Michalovčanov. Zrekonštruovaná budova Zlatého býka zo začiatku 20. storočia je dnes polyfunkčným objektom. Mesto začalo - aj v spolupráci s krajskou samosprávou či Slovenskou správou ciest (SSC) - s postupným budovaním kruhových križovatiek. Chce tak odstrániť viaceré kolízne dopravné miesta. Zatiaľ zrealizovali 4, a to na mestskom obchvate na Sobrance a na 3 ďalších miestach v smere do centra i v husto obývaných lokalitách. Pripravuje sa križovatka Vinianskej a Partizánskej ulice či na ulici Saleziánov. Uvažujú tiež s predĺžením Priemyselnej v smere na Humenskú.

Jedna z alternatív na zlepšenie parkovania pri centre Michaloviec je podľa primátora vybudovanie parkovacieho domu. Otázka autobusovej stanice má aj svoj historický podtón. Nachádza sa na Kostolnom námestí, kde je nielen Zemplínske múzeum so zvyškami vzácnej románskej rotundy, ale aj dva kostoly: rímskokatolícky Chrám Narodenia Panny Márie a gréckokatolícky Chrám Narodenia Presvätej Bohorodičky. Ide navyše aj o nevyhodnú polohu pre veľkú vzdialenosť od železničnej stanice.

Kým iné mestá vytvorili priemyselné zóny s infraštruktúrou, aby prilákali potenciálnych investorov, Michalovce vychádzajú z konkrétnych záujemcov. Tento prístup sa im zatiaľ osvedčil: prvá priemyselná zóna je už zaplnená firmami talianskymi (EBSTER, Trancerie Emiliane), nemeckými (BSH, Ehlebracht, Michatek) a dánskou spoločnosťou Unomedical. Japonská Yazaki produkujúca automobilové príslušenstvo svoj prvý závod naplnila a v priemyselnej zóne už začína s prijímaním ďalších zamestnancov. V novom závode ponúka viac ako 3-tisíc pracovných pozícií.

Revitalizácia toku a brehu Laborca v intraviláne mesta

Územný plán (ÚP) mesta, prijatý v marci 2009, chápe jeho polohu v štruktúre osídlenia aj ako ekonomický uzol Zemplína a centrum vzdelanosti a berie do úvahy jeho dotyk s významnou oblasťou cestovného ruchu, akou je Zemplínska šírava. Spracovateľka ÚP Marianna Bošková z michalovského ArchAteliéru preto zdôraznila potrebu zlepšenia dopravného napojenia mesta na diaľničnú sieť a kvalitnejšiu železničnú dopravu. No rovnako aj nevyhnutnosť čím skôr overiť kapacity geotermálnych zdrojov ako jeden z limitujúcich prvkov ďalšieho využitia územia na severnom okraji mesta.

ÚP myslí aj na historické a prírodné danosti mesta, ktoré je vstupnou bránou do oblasti Zemplínskej šíravy. A to najmä na lepšie zapojenie množstva národných kultúrnych pamiatok, cenných historických objektov a lokalít z 11. až 19. storočia na jeho území medzi trasy poznávacieho turizmu. Rovnako predpokladá využitie prírodných daností na účely rekreácie a cestovného ruchu.

Uvažuje napríklad s revitalizáciou toku a brehu rieky Laborec v intraviláne mesta, vrátane vytvorenia cyklochodníka s napojením na predpokladaný cykloturistický okruh okolo celej Zemplínskej šíravy. K tomu chce pridať aj ďalšie aktivity, ktoré by z tohto územia vytvorili oddychovú zónu pre Michalovčanov i návštevníkov mesta. Revitalizačné úvahy sa týkajú aj lesoparku Biela hora či parku za kostolom, známeho ako „Kerta“.

Brzdou vlastnícke vzťahy i časté výmeny vedenia rezortu

„Brehy Zemplínskej šíravy už nikdy nebudú plochami, ktoré zaplňajú stany,“ trpko konštatoval prezident Regionálneho združenia turizmu Zemplín Ján Ďurovčík, keď hovoril o nevyhnutnosti zmien v prístupe k poskytovaniu služieb cestovného ruchu v tejto tradičnej rekreačnej lokalite. Mnohé z možností, ktoré oblasť a jej okolie ponúkajú, sa stále málo alebo vôbec nevyužívajú.

Kúpeľný turizmus v niekdajších chýrnych Sobranceckých kúpeľoch zmarila „zabraná“ privatizácia. Propagácia sa podpisuje pod nedostatočne využívaný kultúrny turizmus, napríklad za spoznávaním takých skvostov drevenej architektúry, akým je kostolík v Ruskej Bystrej. Črtajú sa však väčšie možnosti pre tzv. náboženský turizmus typu odpustových slávností v Klokočove.

Problémy so vstupom do Vojenského obvodu Valaškovce na severnej strane pohoria Vihorlat značne komplikuje turistiku na území tejto jedinečnej chránenej krajinej oblasti. Rovnaká prekážka predstavujúca 360 m² vojenského územia bráni aj postaveniu nového cestného prepojenia medzi obcou Vinné a Humenným.

Vlastnícke vzťahy a časté výmeny vo vedení rezortu životného prostredia sú tiež príčinami, prečo na južnej strane Šíravy stále nezrealizovali prieskumný vrt ku zdroju takmer 150-stupňovej termálnej vody v hĺbke do 1800 metrov.

Centrum turizmu nielen na tri mesiace v roku

Výzva na predkladanie projektov na rozvoj cestovného ruchu uchádzajúcich sa o európske zdroje v roku 2004 prebehla podľa Ďurovčíka veľmi rýchlo. Kto vtedy nemal pripravený investičný projekt, dodnes čaká na novú výzvu. Mnohé rezervy vo využívaní tejto i v súčasnosti atraktívnej rekreačnej oblasti Slovenska však majú aj tamojšie inštitúcie. Plocha Zemplínskej šíravy je stále málo využívaná na vodné športy typu windsurfing, jachting, surfovanie, jazdy na vodných skútroch či bicykloch, alebo paraglidingu, vrátane služieb prenájmania príslušného športového náčinia.

Takisto chýba užšie prepojenie jednotlivých poskytovateľov služieb v cestovnom ruchu, jednotné informovanie o možnostiach, ktoré región ponúka. A problémom ostáva sezónnosť využitia ešte stále väčšiny rekreačných zariadení pri „slovenskom mori“. Podľa Ďurovčíka ich oveľa širšia ponuka služieb aj mimo hlavnej sezóny - teda od 15. júna do 15. septembra - by mohla ekonomicky výrazne zefektívniť a napomôcť návratu niekdajšieho dobrého renomé Zemplínskej šíravy.

Obrázky - Mesto Michalovce (1, 2), ArchAteliér (3, 4, 5), RE/MAX (6), Obec Vinné (7, 8):

1. Centrum Michaloviec v roku 2009 - pohľad z juhu
2. Budova radnice v Michalovciach - súčasný stav
3. Zemplín: rozvojové osi a ťažiská osídlenia
4. Zemplín: cestná sieť európskeho významu
5. Michalovce: Územný plán mesta
6. Tabuľka: Porovnanie cien nehnuteľností na východe Slovenska
7. Rekreačné centrum Wiking Zemplínska šírava - Hôrka: situácia bungalovy a apartmánové domy
8. Rekreačné centrum Wiking Zemplínska šírava - Hôrka: vizualizácia apartmánových domov

21.06.2010 09:14, Ing. Miroslav Talavašek